

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

celoletno . . . . . K 25.—
pololetno . . . . . „ 13.—
Posamezna številka . . . . . „ 1.—

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje rlatišče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca stane za:
male oglase . . . . . K 1.—
uradne razglase . . . . . „ 1-60
reklame . . . . . „ 2.—

Uredništvo in upravništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Naša zmaga.

Ponosnim srcem javljamo vsem, da je zmaga naša, da je razbit naš najnevarnejši sovražnik in da je trdno storjen prvi odločilni korak kmetijskega vstajenja.

V zgodovini Slovencev bo 28. dan novembra 1920. zaznamovan kot važna preobratna točka. Ta dan je prvič zmagal slovenski kmet z lastno močjo. Dvignil se je naš oratar v prejšnjih stoletjih že opetovano, toda vsak poskus osamosvojitve je bil krvavo zadušeno. Šele svobodna Jugoslavija je zbudila našega kralja Matjaža. Potomci kmetijskega mučenika Matije Gubca so junaško razvili zeleni prapor za staro pravdo.

Stoletja in stoletja je čakal ta najlepši sen kmetijskega trpina na svoje uresničenje, danes je prvi začetek njegove izvršitve storjen in ni je sile, ki bi mogla zadržati osamosvojitve kmetijskega ljudstva od vsakega jerobstva, ker druga najmočnejša stranka vse Slovenije, naša mlada in sveža „Samostojna kmetijska stranka“, stoji nepremagljivo za kmetijske pravice.

Čeprav smo prvič nastopili in čeprav so navalili na nas mlade od vseh strani, je vendar naša zmaga popolna in srce povzdigujoča. Prestali smo zmagovito prvi veliki boj in zmagovito vzdržimo vse prihodnje, dokler ne bo končna zmaga popolna in za vedno utrjena.

Vkljub demagogiji nasprotnikov, vkljub njihovi denarni razsipnosti, ki je dišala mestoma že po korupciji, vkljub njih veliki politični, gospodarski in kulturni moči, smo postali s prvim naskokom druga najmočnejša stranka, ki pa je pri teh volitvah zbrala šele svojo gardo.

Osrmočeni so vsi neverni Tomaži o kmetiskem ljudstvu, ki nam niso zaupali, ker smo bili nova

stranka. Nič za to, če smo bili novi, ali za nami sta bili pravica in prastara resnica, da vladaj kmetu le kmet; zategadelj smo morali zmagati in zato nam zmaga ne izostane tudi v prihodnje.

Na sramotni oder lažnikov pa so postavljeni klerikalci, ki so vso volilno dobo lagali, da smo zvezani z liberalci in drugimi. Volitve so jasno pokazale, da smo se morali boriti proti vsem in da so nam ravno liberalci v nekaterih občinah pobrali največ glasov.

Res pa je, da smo bili zvezani z našim poštenim ljudstvom, ki je nam ostalo zvesto tudi potem, ko so vsi misijoni, vse prižnice in vse izpovednice delovale proti nam na vso paro. In to ljudstvo nam je ostalo zvesto tudi vkljub vsem lažnim obljubam z leve in z desne, z blagoslovljene ter s čisto brezbožne strani, ker je spoznalo, da mi obljubljamo samo to, kar moremo tudi izpolniti.

Zmaga pa nas navdaja s posebno radostjo tudi zato, ker smo mi edina stranka, ki je najbolj dostojno in pošteno vodila volilni boj. Ne ene tožbe nam ni prinesel ves boj, ne enega preklica ni prineslo naše časopisje! Nobena druga stranka se ne more s tem pohvaliti.

Naš uspeh bi mogel biti večji, če bi mi sledili vzgledom klerikalcev, komunistov in socialistov ter obljubljali volilcem tudi nemogoče, samo da bi jih čim več pridobili. Ali ta pridobitev bi bila v resnici sleparija, tega pa mi nismo hoteli storiti, — ker hočemo ljudstvu pomagati in ne potrebujemo s sleparijo pridobljene moči. V tem pa leži največji pomen naše zmage. Mi smo zbrali okrog sebe le samostojno, trezno in pošteno misleče ljudi in zato je naša zmagatrdna in neizogibna, ker smo postali mahoma ne samo po številu

druga stranka, temveč po kakovosti svojih volilcev celo prva stranka.

Izkopana je zopet stara pravda in zeleni kmetijski prapor veje ponosno po Sloveniji.

Svojo zmago praznujemo s tem, da privajamo vse zapeljane tovariše v svoj krog, da združeni posvetimo vse svoje sile za izpolnitev naše organizacije, za gospodarski, politični in kulturni napredek kmetijstva.

Volilcem in somišljenikom.

Izvojevana je velika zmaga in dosežen velik uspeh. Zasluga pa gre Vam, volilci in somišljeniki, ki ste ostali zvesti našemu zelenemu praporu, ki ste žrtvovali za zmago pravične stvari, denar in čas. Hvala Vam in vse priznanje!

V težkih okoliščinah ste morali voditi boj. Sovražnikov je bilo mnogo in vsi so bili bolj oboroženi kot mi. Ali za nami je bila pravica, za nami ste bili Vi, dragi volilci in somišljeniki, in zmaga je vsled Vašega močnega nastopa ostala nam, čeprav smo vodili volilni boj z najmanjšimi sredstvi in brez hujšakojih in lažnih obljub. Vse to, ker so posamezniki izmed vas delali preko svoje dolžnosti, ker so storili vse, kar je bilo v njihovi moči.

Prvič smo nastopili in vendar smo postali druga najmočnejša stranka Slovenije, ki je v stanu, da prepreči vsak protikmetijski zakon. Ker ste ta pomemben in velevažen uspeh dosegli Vi, dragi volilci in somišljeniki, zato se čutimo upravičene, da se Vam v imenu vsega kmetijskega ljudstva vse Jugoslavije najtopleje zahvalimo. Slava Vam!

Kakor Vi v Sloveniji, tako pa so tudi Vaši stanovski tovariši po drugih deželah Jugoslavije storili svojo

dolžnost v polni meri. Kakor Vi, tako so tudi oni nastopili prvič in v enako težavnih prilikah in vendar so i oni slavno zmagali. Ze dosedaj vemo, da je dala Bosna 18, Srbija 12 in Dalmacija 3 v resnici kmetijske poslance, da nas bo v Beogradu tedaj nad 40 poslancev, število, ki popolnoma zagotovi kmetijske interese.

Volitve so ujedinile kmete v vsej državi in porodila se je s tem sila, ki postane v kratkem odločilna moč v Jugoslaviji. Za Slovenijo ste ta visoki cilj izpolnili Vi, dragi volilci in somišljeniki, in tudi za to — hvala Vam!

Naša zahvala in naše priznanje pa ne bi bila popolna, če se ne bi spominjali še posebej onih vrlih občin, ki so skoraj celotno glasovale za nas, kakor Šmihel-Kandija, Ig, Muljava, Lukovica, Fodčetrtak, Pristava itd.; tako morajo pri prihodnjih volitvah glasovati vse kmetijske občine! Vsa čast pa tudi onim našim manjšinam, ki so tudi v morju nasprotnikov ohranile nam svojo zvestobo. Tem najzvestejšim med zvestimi še posebno priznanje!

Zmaga je dobljena in sovražnik je strt. Ali zmaga nam more biti nevarna, če bi se udali samo njenim čarom. Za naš je zmaga samo prvi korak h končni kmetijski osamosvojitvi, zato pa kličemo vsem: Na delo, na resno, neumorno podrobno delo, dokler ni združena v naši stranki večina našega ljudstva.

S svojim vrlim nastopom ste pri volitvah pridobili prvo zmago naši stranki. S svojo nadaljnjo zvestobo in s svojim nadaljnjim delom utrdite zmago, da bo doseženo ono, za kar smo šli v boj, da bo veljala v državi: Stara pravda!

Načelnštvo

„Samostojne kmetijske stranke“.

Našim volilcem.

Ko so vas nasprotniki od vsehi strani vabili z mamljivimi besedami k sebi, ste nam Vi ostali zvesti in 28. november je zato postal dan obračuna za vse naše nasprotnike. Zvestoba za zvestobo! Kakor ste nam ostali zvesti Vi, tako ostanemo tudi mi Vam in pri vseh naših poth v zakonodajnem in sploh poslanskem življenju nas bo vodilo le eno geslo: Pomagati svojim volilcem kjerkoli in kakorkoli nam bo le mogoče. Iz ljudstva smo izšli in za ljudstvo smo! Ta naša zakletva Vam bodi naša zahvala in obenem jamstvo uspešnega in koristnega skupnega delovanja.

Uspeh poslanskega dela je mogoč samo, če je poslanec v ozkih stikih z ljudstvom. Zato ne bomo kot dosedanji politični gospodarji prihajali med Vas, dragi volilci, le pred volitvami, temveč še bolj pogosto sedaj, ko ste s kroglico izjavili, da smo mi in Vi eno in isto, borci za pravice kmetijskega stanu!

Zavedamo se dobro, da je naša naloga nad vse težavna in odgovorna. Polagali Vam bomo zvesto in redno račun svojega dela, od Vas pa pričakujemo, da presojate naša stremeljenja kot prijatelji, kot pravi tovariši. Ni bil Rim v enem dnevu sezidan in tudi nam ne bo mogoče na mah izpremeniti obstoječih napak. Kar se je kvarilo desetletja in desetletja, potrebuje tudi leta za popravo.

Ali eno je gotovo. Nikdar in nikoli ne pozabimo z vso vnemo braniti Vaših koristi in nikdar in nikoli se ne izneverimo Vašim željam. Ker vemo, da imamo moč od Vas, zato bomo tudi le izpolnjevalci Vaše volje.

Kakor pa je naša zmaga razveseljiva, vendar ni še čisto dovršena

Emica:

Kmet Brglez in volitve.

Tisti dan je burja precej glasno pomotala okrog hišnih voglov in tuintam je leno padla kaka snežinka iz sivega ozračja. Vse to pa ni kar nič motilo kmeta Brgleza. Brez telovnika in z zavihanimi srajčnimi rokavi je pridno vihtel ostro brušeno sekuro ter udarjal ž njo na ogromno tnalno, raz katere so odletavale trske na vse štiri vetrove. Bil je v svoje delo tako zaverovan, da ni opazil ni svoje žene Mice, ki je v polpraznični obleki prihitela od nekod na dvorišče ter se ustavila tik pred njim.

„Peter, prejenjaj no nekoliko in pojdi malicat! Čas je že!“

Toda moč Peter je bil kakor gluhi in slepi in zdelo se je, da nalašč še marljivo vihti sekuro, ker eno polence je odletelo Mici prav pod nos.

„Ovbe no, še ubil me boš. Tak jenjaj no, za en trenutek, saj ne gori voda.“

Sedaj šele je vzravnal Brglez svoje koščeno telo. Desnico je uprl na toporišče, z levico pa je segel v svoje kuštrave lase. „Ne gori voda,“ je zahreščal, „to seveda ne. Toda ali boš ti jutri vlekla drva izpod snega? Ali ne vidiš, kako vse po snegu smrdi? Pa kod hodiš toliko časa?“

„O ti moj Bog, kod le! Ali ti nisem povedala, da grem k župniku. Kako vendar čudno vprašuješ, ko vendar veš, da gre tu za srečo najinega otroka. Ta

ubogi naš Mihec, tako mlad in tako sam, pa se mora truditi z učenjem tam v daljnem mestu. In še strada po vrhu, revček. Zdaj pa so gospod župnik že vse uredili, da pride to revče k drugim ljudem in bo dobival dvakrat boljšo hrano. In potem bodo gospod tudi govorili z nekim „ta višjim“, ki bo naklonil Mihcu tisto špi — špitandijo, ali kako se že pravi. No, ali ni to dobro za Mihca in za naju, kaj?“

„Že prav. Ali zaradi tega se ti ni bilo treba muditi kar celo popoldne v župnišči.“

„Joj, joj, kakšen si danes. Jaz nisem mogla kar zleteti domov. Z gospodom sva govorila še veliko drugih stvari. Sedaj vsaj nekaj vem, hvala Bogu. Pomenkovala sva se o bodočih volitvah. Joj, Peter, da ja ne boš volil liberalce. Veš, to so sami brezverci, ki hočejo vpeljati tak „divji zakon“, da bi moč zapustil svojo ženo, kadar bo hotel.“

Brglez se je poredno namuzal.

„Bodi brez skrbi, stara! Ako sem dvajset let potrpel s teboj, bom tudi še v bodoče. Sicer pa, kaj bi mi tudi pomagalo, vsaj le predobro vem, če bi jaz ubežal magari za deveto goro, ti ne bi prej mirovala, da bi pribezljala za menoj.“

„Le norčuj se še,“ je vzkipela Mica. „Vsaj tu ne gre toliko za naju, ampak za otroke. Lepa reč, če bi enkrat tvojo hčer zapustil njen mož in si izbral drugo. Ne, ne, Peter, ti moraš voliti katoliške može! Gorje ti, če se izpozabiš, kajti gospod župnik so jasno

namignili, da bi potem tudi za Mihca ne mogli prav nič storiti.“

„Sedaj imam pa že dosti,“ se je razhudil Brglez in zopet začel vihteti sekuro po tnalno. Klepetava ženica pa, videč, da danes pri možu ne opravi ničesar, se je glasno regljaje umaknila v hišo.

Toda proti Brglezu so se danes menda zarotili vsi vrangi. Komaj se je iznebil moreče zakonske polovice, že se je ustavil na vogalu njegove hiše kleselj in iz njega je stopil bogati vinski trgovec Vehovec, liberalni kandidat za bodoče volitve.

Brgleza je nekoliko stresel mrz, a ne toliko zaradi burje, ampak — no, kar povejmo, bil je Vehovcu nekaj stotakov dolžan.

„Bog daj, Brglez! Ne mahaj tako strahovito, če ne boš še tnalno prekljal,“ zakliče Vehovec v debelem basu, bližajoč se Brglezu, ki je sedaj takoj položil sekuro na tnalno.

„Ne mahaj, ha, ti, Vehovec, lahko tako praviš, tebi ni sile, a jaz moram.“

„No, veš kaj, tudi meni ne leté pečene ptice z neba, veruj mi, da ne. Zlasti letos imam smolo na polju, pri živini, im kupčiji, sploh povsod. In ravno to je vzrok, da sem storil danes to pot k tebi, nerad sicer, pa — pa —“

Brglez ga je boječe pogledal, Vehovec pa je nadaljeval, praskaje se za ušesi:

„Povedal bom kar naravnost. Prijatelj, jaz rabim denar. Ali mi boš mogel vrniti tisto vsoto?“

Brglezu sta se pošibili nogi.

„Vehovec, bodi usmiljen! Ne morem. Vsaj letos mi še pusti. Glej, letina je bila tako slaba in —“

„Ha, dragi, tudi zame je bila letina za nič in zato potrebujem. Saj veš, čakal sem te dosti dolgo.“

Nastal je trenutek mučnega molčanja. Naenkrat Vehovec živahno povzame:

„Kaj pa volitve? Ali se kaj pripravljajš zanje?“

„Eh, vrag vzemi volitve!“

„Brglez, daj meni svoj glas!“

Vehovec, čuj me! Ako bi le mogel, volil bi tebe. Toda jaz sem tako v kleščah, da sem primoran voliti na župnikovo stran. Le poslušaj!“

Brglez se vsede na tnalno in sedaj pripoveduje Vehovcu vse ono, kar smo ravnokar čuli od njegove žene.

„Ha, ha,“ se je zakrohotal Vehovec. „Torej s takimi čenčami strašijo ti črnuhi. In pa tisto zaradi tvojega fanta. Mar misliš, da bo župnik res storil, kar je obljubil? E, predobro poznamo te sladke ptice. Sicer bi pa za tvojega študenta ob priliki tudi jaz lahko kaj govoril. Bodi pameten, prijatelj, in voli za našo stranko! Mi smo, ki delamo za kmeta, ne pa župniki!“

„Hudo mi je, Vehovec, toda —“

Vehovec je stopil bližje.

„Še nekaj, Brglez. Ako voliš z nami, potem te bom zaradi dolga še počakal. Teško sicer, a vendar, bom te.“

Brglez je hvaležno uprl oči vanj:

„Kaj, ti bi me res počakal?“

„Res!“

„Dobro, skušil bom. Toda za sedaj naj ostane tiho, kajne?“

„To se razume. Vse drugo se še pomenimo.“

In stisnila sta si desnici.

Vehovec se je odpeljal, Brglez pa je vrgel sekuro v kraj in šel v hlev. Naslonil se je na prazen žleb, prekritžal roki na prsih ter se zamislil . . .

„Vrag naj vzame vse skupaj! Če volim z župnikom, moram plačati Vehovca. A kje naj vzamem denar? Ako volim Vehovca, se bo župnik maščeval nad mojim sinom. In potem to večno pikanje moje žene . . . Huj.“

Po zopetnem premisleku se mu nekoliko razjasni koščeni obraz. Glasno počiz dlanjo ob dlan in ne mené, da je sam, vzklíkne:

„Da, tako naj bo! Ustreči obema ne morem, a tudi zameriti se ne smem nobenemu. Volil ne bom nikogar!“

Brglez je ostal zvest svojemu sklepu. Na dan volitev je doli ob senožeti kopal globok jarek ter dvigal kramp, da se mu je rosilo nagubano čelo. Drugi pa so volili, pečatili in zapečatili njegovo usodo. . . .

Takih Brglezov je, žal, bilo tudi precej med našimi tovariši, ki so se pred volitvami delali „samostojne“, (Opomba uredništva.)

in zato je treba za njeno utrditev delati. Mi storimo to v Beogradu, Vi pa storite to doma; tedaj ne bo da-ječ čas, ko bo Jugoslavija, država kmetov, vladana tudi od kmetov.

V tem znamenju na delo! V tem znamenju naj Vam velja naša posebna zahvala!

Da živi osamosvojitve kmetkega ljudstva!

Da žive njeni neustrašeni borci — naši volilci!

- Poslanec „Samostojne kmetijske stranke“:**
- Jakob Kušar,**
kmetijski posestnik in načelnik SKS.
- Ivan Majcen,**
kmetijski posestnik in župan v Šent Janžu.
- Ivan Pucelj,**
kmetijski posestnik in obrtnik v Velikih Laščah.
- Janko Rajar,**
višji živinozdravnik v Ljubljani.
- Ivan Urek,**
kmetijski posestnik na Globokem pri Brežicah.
- Ivan Mermolja,**
kmetijski posestnik v Pesniškem dvoru.
- Josip Drolenik,**
kmetijski posestnik v St. Juriju ob južni železnici.
- Dr. Bogumil Vošnjak,**
bivši član Jugoslovenskega odbora v Londonu.

Po volitvah.

Prve volitve v Jugoslaviji so prinesle v vsej državi, prav posebno pa še v Sloveniji, popolni preobrat v političnih strankah in skupinah. Volitve so pokazale, da so se vse tri stare glavne stranke preživele, čeravno so spreminjale imena in programe. Jugoslovenska demokratska (nekdanj napredna ali liberalna) stranka je omejena le na mesta brez posebne industrije, n. pr. Kranj, Novo mesto, dočim si je mogla v Ljubljani sami ohraniti le en mandat. Stranka je čestitljiva relikvija, spomin na prve pojave narodnega prebujenja. Kot taki ji privoščimo mirni preuzitarski kotichek.

Glavni poraz je doživela „Slovenska ljudska stranka“, ki je bila še pred leti vsemogočna strahovalka vse Slovenije. Podobna je bila kruti mačehi, ki se je primožila na kmetijo, a hoče pastorko, ki so pravi lastniki in dediči kmetije, s palco v roki držati v strahu. Pastorko so sedaj pokazali, da so polnoletni in sami nastopijo gospodarstvo. Zlobna mačeha pa tudi v bodoče ne bo mirovala, temuž spletkarila in streglja pastorkam po življenju. Zato bomo morali zlobni starki še neprestano gledati na prste, dokler je ne spravimo ob vso moč. S to stranko torej ne bo miru in sprave.

Tudi stranka socialistnih demokratov se je preživela. Le s frazastimi obljubami, ki pa jih ne bo mogla nikdar uresničiti, si je hipno podaljšala življenje. Za njeno zapuščeno se bosta trgala dva mlada dediča, namreč narodno-socialistična stranka in komunisti. Toda kdo more prorokovati, bosta li jo dediča sploh preživela. Kmetje se za dedščino teh političnih pustolovk ne bomo pullili. Res da so nam omenjene tri stranke pri sedanjih volitvah odvzele precej glasov, toda do prihodnjih volitev se bodo zapeljanci pošteno streznili ter se pridružili pravih stanovskim tovarišem.

Zavedajmo pa se vsi pristaši SKS., da nas čaka še ogromno dela in težkih naporov, česar pa se ne strašimo! Ne mirujemo poprej, dokler ne bo zadnji podeželjan organiziran v naši stanovski stranki, dokler ne dobimo povsod odločilne veljave, kakršna gre naši večini v državi! Pri prvih volitvah smo si priborili šele petino mandatov, po našem številu pa nam grede štiri petine. Ne mirujmo, dokler ne dosežemo vseh svojih ciljev!

Dopisi.

(Iz Tuhinjske doline.) Tuhinjski milijonar podomače Hvale iz Smartna je izredno v božjo voljo udan mož, sladak in potuhnjena agitator za župni-

Izid volitev v Sloveniji.

Zelo radi bi navedli izid volitev na vseh voliščih, da bi naše vrle organizatorje postavili za vzgled, drugod pa zopet opozorili na nedostatke. Toda tega nam prostor ne pripušta. Navajamo torej le skupno število naših in nasprotnih glasov po političnih okrajih, v kolikor so do sklepa lista uradno dognani.

Imena strank krajšamo sledeče: SKS. (Samostojna kmetijska stranka), JDS. (Jugoslovenska demokratska stranka), SLS. (Slovenska ljudska stranka), NSS. (Narodno-socialistična stranka), JSDS. (Jugoslovenska socialnodemokratska stranka), KSJ. (Komunistična stranka Jugoslavije), VSP. (Virstvena stranka za Prekmurje).

A. Mesto Ljubljana s Spodnjo Šiško.

Dobili so: JDS. 3196, SLS. 1762, NSS. 1189, JSDS. 1158 in KSJ. 1499 glasov. Izvoljen je torej po 1 demokrat (dr. I Tavčar), 1 klerikalec (dr. A. Gosar), 1 narodni socialist (I. Deržič)

in 1 komunist (dr. M. Lemež). Socialni demokrati so zaostali le za 31 glasov. Naša stranka ni prijavela svoje liste, dasi bi bila dobila precej glasov, n. pr. na Barju, v Spodnji Šiški in dr.

B. Volilno okrožje Ljubljana-Novo mesto.

Okrajno glavarstvo	SKS.	JDS.	SLS.	NSS.	KSJ.	JSDS.	Število vseh oddanih glasov
Cerknica	335	253	896	27	149	817	2477
Črnomelj	1086	212	1002	90	413	1025	3828
Kamnik	1584	461	3484	220	1063	398	7210
Kočevo	985	576	2851	199	487	339	5437
Kranj	1143	904	4781	329	713	1166	9036
Krško	2917	296	2821	191	1034	1029	8288
Litija	1045	270	2862	342	1662	248	6429
Ljubljanska okolica	2287	640	4423	557	1737	1195	10844
Novo mesto	3282	343	2897	190	299	262	7273
Radovljica	977	545	2251	488	1585	655	6501
Skupaj	15641	4500	28268	2633	9142	7134	67313

Oddanih je bilo torej v vsem 67.318 glasov; količnik je znašal 5612 glasov. Zategadelj so dobili: naša stranka štiri poslance (Jakob Kušar, Ivan Majcen, Ivan Pucelj in Janko Rajar), klerikalci šest poslancev (Janez Brodar, Josip Gostinčar, Josip Nemanič, Janez Stanovnik, Karel Škulj in Anton Suš-

nik), demokrati enega poslanca (dr. Gregor Zerjav) socialistni demokratje enega poslanca (Etbina Kristan) in komunisti tri poslance (Marcel Zorja, Valentin Mlakar in Vladislav Fabjančič). Narodni socialisti v tem volilnem okrožju niso dobili nobenega poslanca.

C. Volilno okrožje Maribor in Celje s Prekmurjem in delom Koroškega.

Okrajno glavarstvo	SKS.	SLS.	JDS.	NSS.	JSDS.	VSP.	KSJ.
Ljutomer	1653	2328	282	67	313	16	80
Prekmurje	153	5437	172	125	989	1497	108
Ptuj	4094	4748	747	299	2722	83	394
Konjice	622	1061	197	37	770	15	32
Brežice	2415	1387	409	159	2083	62	216
Slovenjgradec in Guštanj	698	2558	441	225	4128	86	208
Celje	2196	4805	1199	422	4601	77	2583
Maribor (mesto)	28	413	484	590	917	29	402
Maribor (okraj)	3225	4820	525	348	3733	125	1642
Skupaj	15084	27557	4456	2472	20349	1940	5665

V tem volilnem okrožju je bilo vseh upravičenih volilcev 119.000, udeležilo pa se jih je volitev 77.463, torej samo 65 odstotkov. Izvoljeni so bili za poslance: Stiri kandidati Samostojne kmetijske stranke (Ivan Urek, Ivan Mermolja, Josip Drolenik in dr. Bogumil Vošnjak), osem klerikalcev (Iv. Roškar, Fr. Pišek, Jož. Klekl, Martin Krajnc, Vlad. Pušenjak, Jož. Skoberne, dr. Ant.

Korošec in dr. Josip Hohnjec), en demokrat (dr. Vekoslav Kukovec), en narodni socialist (Ivan Deržič), pet socialistnih demokratov (Etbina Kristan, Filip Kisovar, Jožef Kopač, Rudolf Golouh in dr. Milan Korun) ter dva komunisti (Miha Koren in dr. Milan Lemež). Izmed kandidatov Virstvene stranke za Prekmurje ni bil nihče izvoljen.

kovo stranko. Služil je izza Susteršiča v vojnem času kot zaupnik za pobiranje goveje živine. Kako modro je izvrševal to službo, povemo prihodnjici. Kje je obogatel, pojasnimo tudi drugič. Za danes naj podamo samo splošno sliko tega pravega častilca inkvizicije. Hvale je pred kratkim svojega revnega soseda Hribarja po odvzetniku terjal za 60 kron in za stroške v znesku 80 kron, sicer bo tožba. 12letni sin ubogega kmeta je svoj otročji voziček, igraje se sedaj ko ni na polju nobene škode, po Hvaletovem travniku peljal. Tam hodijo ljudje že, odkar je Bog Tuhinjsko dolino ustvaril. Torej sosed je hotel soseda v škodo priversti za 140 kron. — Zakaj? Zato, ker je Hvale pristaša SLS., a sosed Hribar pristaša SKS., torej iz strankarskega maščevanja in čiste krščanske ljubezni. Hvale, ali vas gospod tako uče? Ali bi zopet radi dalje tožbarili? Možeje iz Tuhinja, ali poznate delo Hvaleta? — Le pri naši SKS. pomaga kmet kmetu, vsi drugi kmetje so pa le orodje in orožje gospode napram bratu - kmetu! Kmetje, zdravite se, spreglejte, dajte Bogu, kar je božjega, in zahtevajte, da gospodje puste kmetu, kar je njegovega!

kar se seveda ni zgodilo, ker take postave še ni, da bi nas župnik mogel z orožniki goniti v cerkev. Ker v hribovskih vaseh nimajo druge zabave, zato ob nedeljah malo poplešejo. Zaradi tega je župnik dekleta iz Marijine družbe nagnal s prasicami in „lajdrami“. Tisti kmetje, ki so pristaši „Samostojne kmetijske stranke“, so prasci. O vseh kmetih, ki so bili na shodu v Kamniku, je rekel: „Tja so se vlekli kakor cigani. Vozove so imeli okrašene in harmonike so igrali, kakor cigani.“ O občinskem odboru, v katerem so sami posestniki, se je izrazil, da niso nič vredni. Ne mine skoro nedelja, da bi oznanjeval v cerkvi samo božjo besedo.

(Iz Krašnje.) Krašnja je kmetka občina. Ko grede ljudje v nedeljo v cerkev molit, jih župnik zmerja, če se ne obračajo po njegovi volji. Ker mu niso pripeljali dovolj drv, jih je nagnal s „šilkrotami“. V neki pridigi je rekel: V vsi župniji ni ne enega moža, ki bi bil kaj vreden. Mnogi zato ne hodijo več v cerkev, nekateri čakajo, da pridiga mine in grede šele potem v cerkev. Te je nagnal z barabami in lumpi. Tekel je fante pridigo tudi po orožnike, da bi fante iztirali v cerkev,

(Begunje pri Cerknici.) Dne 14. m. m. je bil tukaj shod klerikalne stranke, na katerem je nastopil neki mlad študent kot govornik. V svojem govoru se je povzpelo do gorostasne trditve, da je umrl Kristus na križu kot — politik. Dva navzoča duhovnika sta mu navdušeno pritrjevala. Vprašamo vas: Ali se ne pravi to po nemarnem vlačiti božje ime v politično blato? Zakaj je Kristus umrl, ve vsak otrok in bi bila vsaka beseda glede tega odveč. Toda vzemimo slučaj, da je umrl kot politik, ali ni znan njegov izrek: „Moje kraljestvo ni od tega sveta“. Gospoda, tukaj pač ni treba nobenih komentarijev in zavijanj. V isti sapi je slikal govornik klerikalno stranko kot edinozveličavno, vse druge stranke, seveda tudi SKS., pa je metal kot protiverske skupaj v en koš. Možeje, naš program glede vere je jasen kot beli dan. Sicer pa, ali mi cerkve podiramo? Povejte raje ljudem, kdo je zmetal zvonove iz naših svetlišč? Primate tatu v osehah znanega

največjega vojnega hujskača Susteršiča in njegovih pomagačev. Glede vere pa pometajte v lastnih vrstah, v katerih imate cele kupe gnoj! Pogledite le malo okrog sebe! Mi se ne borimo ne proti veri, ne proti cerkvi in tudi ne proti pošteni duhovščini, zlasti ne proti oni, ki ima zasluge za narod in domovino. Borimo se proti zlorabi vere ali klerikalizmu. In kaj je klerikalizem? Najboljši primer za to je dal znanj duhovnik, ki je rekel: Klerikalizem je pri veri, kar so pri sadnem drevju znani vodeni pogonjki. Vcak sadjar ve, da jih je treba vse iztrebiti. Kdor se torej bori proti klerikalizmu, stori vzi isto dobro delo. (S Krke.) V 261. številki „Slovenca“ se podpisavemu dobro znani dopisnik pritožuje glede določite volišča za občini Krko in Muljavo. Umevni so mi vzroki, glede katerih je dopisnik proti določiti volišču na Polju; skoro neumevno pa mi je, čemu me rapača, ko vendar nima nobenega povoda, tudi razno slutiti o moji tozadevni sokrivdi. Ker ma seveda ni volja dopustiti, da se me v tem oziru obrekuje na sicer previdno nedolžen način, zato mu pojasnim, da je županstvo na Krki s svojo vlogo z dne 26. septembra 1920., št. 534, predlagalo okrajnemu glavarstvu v Litiji, naj bi z občino Krko volila skupno tudi občina Muljava, in sicer v šoli na Krki. To je podpisani na tozadevno vprašanje pojasnil tudi župniku na Krki, pri katerem bi se bil dopisnik, ako bi mu šlo zgolj za stvar, lahko prepričal. Seveda mu ni bilo za stvar samo, ampak s tem je hotel samo mene pred ljudmi očrnuti, kar se mu pa ne bo posrečilo. To se izprevidi tudi iz tega, ker namiguje, kako sem med vojsko „šel na roke“ ljudem pri podporah in pri dopustih vojakov. Vidi se, da se je dopisnik skregal z osmo božjo zapovedjo, če jo je sploh kdaj spoštoval. Ako bi se količkaj zanimal za stvar, bi bil moral spoznati, da ni bilo skoro v nobeni sosedni občini toliko strank, katere bi prejemale podporo, kot v naši, in da sem vsako prošnjo za dopust s strani občine priporočil v ugodno rešitev. Zavrnil sem le nekaj oprestitve, v katerih so stranke navedle veliko večjo površino posestva, kakor je bila v resnici. Taka je torej resnica, dopisnik! Vedi, da bo vse blato, ki ga mečeš na mene, padlo zopet na tebe nazaj! Vedi pa tudi, da mi je vse znano, kaj govore klerikalni agitatorji po hišah, posebno, kaj se je govorilo v hiši št. 181! Vedi dalje, da bom v prihodnje naznanil take slučaje državnemu pravdnikstvu! Nisem zavraten nasprotnik, pač pa odkrit in s takim moraš tudi računati! — Na Krki, dne 17. novembra 1920, Josip Borštnik. (Iz Novega mesta.) Vzgojitelj mladine. Zloglasni general tercijalk, ustanovnik in voditelj novomeških orlov in klerikalnih dijaških kongregacij ter velikih gromovnik proti naši „brezverski“ stranki na raznih shodih (v Trški gori, pri Treh farah v Belokrajini) in v raznih dolenskih cerkvah, jo je moral kar nemudoma odkuriti iz Novega mesta. On, ki se je še nedavno hvalil, da uživa posebno škofovo milost, ker je organiziral deset tisoč tretjerednic v novomeški dekaniji, katere da ga ubogajo na migljaj, on, ki se je hvalil, da so že vsi drugi patri morali iz Novega mesta, samo on, da ne bo šel nikoli, jo je moral kar naenkrat popihati v štajerski Nazaret. Pa kaj je vendar bilo, povprašujejo radovedni Novomeščani. No, pravi se, da je bil ta beg jako utemeljen. Govori se o nekem občevarju z nezrelimi fantički, za kar so hudi kazenski paragrafi. Istina pa je, da so patra Pavla ovidili in proč spravili klerikalni dijaki sami. Morala je biti že huda stvar, da je škof svojega ljubljena tako hitro prestavil na zahtevo podrejenih mu dijakov. Taka je torej tista tako hvalisana „verska“ vzgoja naše mladine. Uboga mladina, ki ima take voditelje! Ubogi starši, ki prepuščajo svoje otroke takim vzgojiteljem! Pa tudi tretjerednicam se je baje pater Pavel hudo zameril. Nabiral je od njih prispevke za „tretjeredniški dom“ v Novem mestu, ki je imel biti „tak kot hotel ‚Union‘ v Ljubljani“, pravi kras Novega mesta. Celo „najbogatejši tretjerednik“, kakor ga je predstavljaj pater Pavel svojim sobratom, ljubljanski velevsjar in milijonar Polak, je baje prispeval k tej „plemeniti ideji“. A glej, dom se baje ne bo grajal, ker nekaj „ne štima“ v računih. Zaradi teh računskih slabosti svojega poglavarja se je spuntala vsa tercijalska armada proti svojemu generalu. In šel je, ne da bi kdo za njim žaloval. Čestitamo Novemu mestu, da se je iznebil tega fanatika.

ba disktriktnega in občinskega zdravnika, pa še „služba“ deželnega in državnega poslanca. A službe ni opravljal redno nobene. Če je bil na Dunaju, ga ni bilo v Kozjem, in obratno. Na Dunaju je navadno poslančeval po tri dni na teden (da dijet ni izgubil); redno je bil vsak petek zvečer že doma, a odhajal je na Dunaj v ponedeljek ali v torek. Le kadar je razsajala kaka kužna bolezen, n. pr. griža, ga ni bilo po ves mesec in še dalje domov. Njegova gospa je kar na vratih nervozno zavračala ljudi: „Mojeva moža ni doma, ni doma.“ Naši „dobri ljudje“ so mrl brez njegove zdravniške pomoči. Veliko jih je moralo v prerani grob. Na vesti jih imajo on in naši klerikalci, ki so nam z njegovo kandidaturo odtegnili edinega zdravnika. A on je bogatel, pa odfrčal v Maribor. Svoje hiše pa ni hotel dati v najem sedanjemu zdravniku, niti prodati kakemu rojaku, ne: prodal jo je Zidu. Da, da! Denar, denar! — Drug steber krščanski je bil notar dr. Barlé. O njem so govorili hudobni jeziki, da se je hotel ustreliti, preden je prišel v Kozje. Tu je obogatel, zlasti med vojno, in je postal malo da ne graščak. Med vojno je strahoval kot župan vse ljudi. Sedaj je tudi on v Mariboru. Se pred odhodom je bil v dal v najem krasno stanovanje nekemu Zidu. Ta je presedoval, da so Zidje prišli kupovat Jan kovičovo hišo. Zivela kozjanska Palestina! A dr. Barlé se še ni skidal povsem iz Kozjega. On tu še vedno županuje. Za „štrmana“ ima nedolžnega G. Gučka in pa brihtnega Cenek. Kozjani, proč s tem židofilim županom! Naj odstopi od županstva! Kot kristjan je dr. Barlé vzgleden, kajti gotovo dvakrat, če ne trikrat v letu je pogledal v cerkev. V narodnem oziru naj pripomnimo, da je bila njegova družina vzorno nemškutarstva in da se je nemškutarilo celo v njegovi pisarni. Svoj čas so vrabci po strehah in cestah čudno čivkali o neki „Micki“. In take ljudi imajo pristaši SLS. za krščanske može...

Pokrajinske vesti.

(Zakasnitev današnje izdaje našega lista) so provzročile volitve. Kakali, smo da dobimo vsaj približni pregled o izidu. Zanesljiv pregled o izidu volitev v vsej državi prinesemo šele prihodnjici.

(Našim dopisnikom in somišljenikom sploh.) Volini boj je končan. Vsi dopisi, ki so se tikali volitev in shodov, a se niso mogli priobčiti, so sedaj brez veljave in jih torej ne priobčimo. Slišijo se pritožbe, da naš list ni šel v boj s tisto brezobzornostjo, kakor so to delali nasprotni časopisi. Bodimo ponosni, da smo ravno samostojni kmetje kot najmlajša politična stranka varovali dostojnost ter bili drugim strankam za vzgled poštenega boja. Zato pa smo tudi lahko ponosni na svoj prvi uspeh. Da naš list ni mogel niti večkrat izhajati, niti v povečani obliki ter vsled tega ni prinašal vseh poročil, da ni odbijal vseh sirovih napadov, temu ni krivo uredništvo, temuž naše gospodarske razmere. Naša stranka ne razpolaga s fondji in nima svoje tiskarne, temuž je odvisna od milosti tujih gospodarjev. Uredništvo bi bilo veselo, ako bi bilo moglo vsak drugi dan izdajati list, toda z veliko težavo je dobilo tiskarno le za tedensko izdajo lista. Vse te neprilike naj upoštevajo naši somišljeniki! Z neumornim delom in s požrtvovalnostjo moramo do bodočih volitev priti tudi do gospodarske osamosvojitve. Naše dopisnike prosimo, da nam ostanejo zvesti tudi sedaj po volitvah.

(Poziv našim zaupnikom in krajevnim odborom.) Z grdimi sredstvi so pripravljali volitve naši nasprotniki. Ponekod so duhovniki zahtevali od volilcev častne izjave in podpise, da bodo glasovali za SLS. — Na našo stranko in naše kandidate se je pljuvalo s prižnic. Prosimo torej somišljenike, naj nam javijo vse slučaje, kjer se je blatila naša stranka in naši može bodisi s prižnic ali v spovednicah ter jih podpo s pričami. Ta material bomo potrebovali za svoje postopanje v parlamentu, da dokažemo potrebo „kancel-paragrafa“, s katerim naj se vendar enkrat izžene politika iz hiš božjih. Z mirno vestjo lahko trdimo, da bi brez zlorabe vere klerikalci ne bili dobili niti ene petine sedanjih svojih mandatov.

(Izjava uredništva.) G. Božo Račič, učitelj v Adlešičih, ni v nikaki zvezi z dopisi iz Belokrajine, ker sploh še ni zapisal nobene vrstice za naš list. (Križ se nam smili.) Na Štajerskem so klerikalci imeli na svoji kandidatski listi križ. Naši volilci so šli spoštljivo mimo agitacijskega križa, ker imajo v srcu resnično prepričanje o znamenju našega izveličanja. Komunisti in drugi brezverci pa so križ grdo gledali

ter imeli grde kletve na jeziku. Zato se nam je križ smilil, toda proklinjali smo le tiste, ki tako grdo izrabljajo sveta znamenja za umazano politično nadvlado.

(Klerikalna lopovščina.) Glavni odbor „Kmetijske družbe“, ki ve, da more dobiti na družbenem občnem zboru le tedaj večino, če z nasiljem in s sleparstvom razveljavi volitev dovolj delegatov, ki utegnejo nasprotno glasovati. Krono temu svojemu početju je odbor postavil v zadnji svoji seji dne 27. novembra, v kateri je potrdil izvolitev dveh klerikalnih delegatov podružnice v Sori, dasi je bil proti pravilnosti volitve vložen protest nadpolovične večine podružničnih udov. Na občnem zboru te podružnice dne 14. novembra je namreč načelnik kar preprosto odredil, da imajo pravico voliti samo oni udje, ki so plačali udnino pri podružnici, dasi družbeni pravila jasno določajo, da je udnino plačati neposredno pri družbi v Ljubljani, ali posredno pri podružnici. Tako so odvzeli sleparskim potom večini podružničnih udov volilno pravico, a so vendar pustili glasovati nekaterim svojim pristašem, ki so udnino tudi neposredno plačali. V seji glavnega odbora dne 27. novembra je družbeni predsednik Jan pač pričel utemljevat upravičenost pritožbe, a dr. Verstovšek ga je pod mizo sapil in mu velel molčati. Potem je ministar in svetovnoznani komadni živnozdravnik Cerne, ki sam ne ve, čemu plačo vleče, in ki prejema protipravilno dijete za navzočnost pri družbenih sejah, utemljal pravilnost volitve, pri čemer je seveda zamolčal predpise družbenih pravil. Da je sleparija postala še večja, so potrdili izvolitev dveh klerikalnih delegatov namesto enega, ker so v merodajno število šteli tudi one, ki jih sami ne smatrajo za podružnične ude. Vehovec ni bil navzoč, a njegov duh je plaval nad večino odbora. Jana kot slavnatega moža je k temu prisilil dr. Verstovšek, a navzočna štajerska odbornika Petovar in Roblek nista imela moči, da bi to nasilje preprečila, dasi je njuna navzočnost vendar toliko vplivala, da si Cerne ni upal na dan še s celo kopo s seboj prinesenih spisov, na podstavi katerih je brzkone hotel še celo vrsto volitev naših delegatov pustiti razveljaviti. Daleč je prišel glavni odbor „Kmetijske družbe“, ki sestoji po večini iz sleparsko izvoljenih Vehovčev, ki jih seveda sedaj glasom „Domoljuba“ klerikalce še bolj ljubijo in spoštujejo.

(Drja. Korošca trehuh boli, trehuh boli.) Da bi nahujskal svoje pristaše proti armadi — tega bi vsaj minister ne smel storiti — je pripovedoval dr. Korošec na shodu v Mariboru, da je šel v Srbiji pokušat vojaško hrano, a ga je nato ves mesec trehuh bolel. Vidi se, da imajo gospodje na dobre reči vajene želodce. Nas kmetске može in mladeniče, ki smo morali čez štiri leta uživati vojno hrano, ki je bila še mnogo slabša, kakor je današnja vojaška je tudi želodec bolel, a se nismo smeli pritoževati, še manj pa hujskati proti armadi, ker bi nas bili brž poslali tja, kjer ni treba več komisa jesti. Gospoda je seveda v teh strašnih letih obirala piške in jih zalivala z vinom.

(Dr. Korošec — kamela.) Minister nam ne bo zameril, ako ga imenujemo kamelo, ker si je na shodu v Mariboru sam nadel to ime. Rekel je, da je človek od 41. do 50. leta (in v to starost uvrščujemo drja. Korošca) podoben kameli, ki skuša nagrabiti čim več za ženo in otroke. Za koga pa grabi dr. Korošec?

(Umril je) v Dragi pri Igu lastnik opekarnice in posestnik Angelo Aita. Pokojnik je bil sicer rodom Italijan, toda življal se je popolnoma v naše razmere. Mož je bil zelo podjetnega duha ter je občin mnogo koristil. Na grobu mu je izpregovoril v slovo naš zaupnik Iv. Šenk. Pokojniku blag spomin!

(Iz Komende) se nam pritožujejo somišljeniki, da se pošta izročila enostavno šolski mladini, ki mnogo važnih pism razgubi ali prepozno dostavi. Cemu je uradni raznašalec?

(Iz Radovljice) nam poročajo o žalostnem koncu posestnika Janeza Kunčiča, po domače Pužmana, ki je bil svoječasn premožen kmet, znan po vsi Gorenjski. Zaradi svoje druge žene se je pred 20 leti izselil v Ameriko, kjer pa ni našel sreče, temu se je strl na duhu in telesu nedavno vrnil domov, da bi vsaj umrl med svojimi. Njegova žena, pristna tercijska, pa ga je pustila ležati pri tujih ljudeh. Šele na predvečer njegove smrti, ko je začel moč takorekoc že umirati, je vendar poslala ponj — zaradi ljudi. Pri pogrebu pa je točila hinavske solze. Tudi župnik je pri previdenju igral čudno ylogo.

(V Mošnjah) je pri volitvi v agrarni odbor zmagala naša stranka z veliko večino. Izvoljenih je bilo 15 naših mož in le trije pristaši SLS. Zaradi tega je seveda „Domoljub“ besnel, posebno proti nekemu „mlademu možičku“, kateremu svetuje, naj molči in poslušaj

starejše. Ta „mladi možiček“ pa je eden naših največjih in najboljših posestnikov, ki je napravil klerikalcem že mnogo bridkih uric in jih še bo, saj je dosti dolgo hodil h klerikalcem v šolo, da jih je korenito spoznal.

(„Misijon košta.“) Zaradi volitev je priridel župnik v Lešah na Gorenjskem misijon. Tega mu ne moremo braniti, ako ne čuti sam dovolj zmožnosti, da bi versko vodil svoje ovčice. Odločno pa smo proti temu, da je predpisal župljanom okrog 1500 kron misijonskega davka. Kdor je misijonarje najel, ta jih naj tudi plača.

(Slabši smo kot Albanci.) Vsak kulturni, za napredkom stremeci narod se ponaša z razvitim šolstvom. Slovenci se v tem pogledu radi trkamo na prvi ter prezirljivo zmožniže proti jugu. Toda, kar se zadržuje česse pri nas dogaja, prekosha zomere v Albaniji in Maccdoniji. „Slovenec“ je nedavno poročal, kako pogumno so se njegovi pristaši v Križih pri Trziču postavili proti razširjenju ondoine ljudske šole. Ta pobvala je podžgala somišljenike po vsi Sloveniji ter dosegla vrhunec v Veliki dolini na Dolenjskem. Tudi tam so hotela šolska oblastva razširiti šolo, toda tajno nahujskani pristaši SLS, so se temu s silo uprli. Ponoči so navalili na šolo, razbili vse šipe ter streljali v stanovanje šolskega voditelja in obeh učiteljev, kričaje pri tem: „Mi smo Avstrijci! Proč s Srbi!“ Učiteljstvo in majhni otroci so bili v smrtni nevarnosti. Drugi dan je učiteljstvo zbežalo v podivjanega kraja. Klerikalno časopisje o tem molči, ker na tihem odobrava to divjaštvo. Krivcev pač ne bo težko izslediti. Morda bi vedel o vsem kaj povedati klerikalni kandidat Marinček, ki je snoval v onem kotu svojo republiko.

(Potovalni učitelj za čebelarstvo) na Štajerskem in v Prekmurju je postal znani strokovnjak in posestnik Ivan Juranič pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah. Sprejet je v državno službo in dodeljen poverjenstvu za kmetijstvo. (Mura ostane naša meja.) Zadnje čase so se množili glasovi, da hoče Avstrija preloziti mejo pri Radgoni preko Mure, tako da bi ji pripadla še takozvana Apaška kotlina na naši strani. Sedaj je poslaniška konferenca v Parizu razglasila, da mora ostati Mura meja med Avstrijo in Jugoslavijo ter se ne sme spremeniti niti za slučaj, da bi se hoteli obe državi drugače pogoditi.

(Postaja Pragersko) se je začela krčiti, ker ni prometa z Ogrsko. Odpustili so 17 uslužbencev, nekaj pa so jih premetili. Nasprotno pa se je premetil iz Maribora na Pragersko tečaj za železniške uradnike.

(Zopet bombe v Gorici.) V noči 22. m. m. so Italijani vrgli bombo v slovensko tiskarno. Hotelo so v prvi vrsti uničiti koledar za zasedeno ozemlje, ki je dotiskan v 25.000 izvodih. Nastal je požar, ki pa so ga pogumni Slovenci pogasili.

(Ameriški izseljenci se vračajo.) Letos je vrnilo iz Amerike v Jugoslavijo 28.474 oseb, v Ameriko pa se izselilo le 1880 oseb.

Politične vesti.

(Narodno predstavništvo razpuščeno.) Ministrski svet je sklenil, da se razpusti časno narodno predstavništvo. Obnem se razpustijo tudi pokrajinski deželni zbori.

(Minister dr. Trumbić je odstopil) zaradi rapalske pogodbe ter odšel na agitacijsko potovanje v Dalmacijo, kjer je bil tudi izvoljen. Brezdvomno ga bomo kmalu zopet videli v ministru.

(Radič izpuščen.) Regent je pomilostil St. Radiča. Ko se mu je sporočila vesela vest, je navdušeno zaklical: „Zivio regent!“ Nato je šel naravnost na volišče, kjer je oddal kroglico ter zaklical: „Zivela republika!“ Čudna doslednost!

(Nova štajerska deželna vlada.) Za deželnega glavarja štajerskega je bil izvoljen zopet dr. Rintelen. V deželno vlado so bili izvoljeni štirje krščanski socialisti, štirje socialni demokratje, en pristaš kmetске stranke (Wienler) in en Vsenemec. V zvezni svet (na Dunaju) so bili izvoljeni trije krščanski socialisti in trije socialni demokratje.

(Italijani divjajo še vedno proti Jugoslavom.) Čeprav je sklenila naša država z Italijo za nas pogubno in sramotno pogodbo, na Italijani vendar še vedno smatrajo za sovražnike. Posebno divje nastopa reški ropar D' Annunzio, ki s svojimi vojaki (arditi) pustoši in ropo po otokih, ki so priznani naši državi. Ker smo Reko izgubili, prisojeno nam je bilo pristanišče Baroš, ki pa je sedaj popolnoma opustošeno in neporabno. Italijani so izropali vsa skladišča in jih nato sežgali. Železniški most so razstrelili, vso železniško progro razdejali, pristanišče pa zaprli s potopljenimi ladjami. Še huje gospodarijo na otokih. Na Krk je poslal D' Annunzio 1000 sestradanih vo-

jakov, ki ropajo živino in živila ter vse prevažajo na Reko. Roparji tudi cerkvam ne prizanašajo. Vojaki streljajo vse križem ter mečejo granate. Mnogo oseb je bilo že ranjenih, med njimi več otrok. Dokazano je, da italijanska vlada za nasilstva podpira, ker pošilja D' Annunzijevo posadki živila preko Trsta. Za tak gnili „mir“ je žrtvovala naša država čez pol milijona naših najboljših rojakov. Kako naj verujemo vestem, da se je v Rapallu sklenil tajni sporazum, da bo Italija odstranila D' Annunzija z Reke.

(Na Grškem bo ljudsko glasovanje za kralja.) Ker so volitve vzele vso moč Venizelosovi stranki, ki je svoječasn prisilila kralja Konstantina k odstopu, se je pozval ves grški narod, da dne 18. t. m. tajno glasuje, ali sme vlada naprositi odstopiškega kralja, da znova zasede prestol.

Produkcija lesa. lesna industrija in eksport lesa.*

(Konec.)

Obdelovanje lesa, t. j. izpremenitev zunanje oblike, se izvršuje na mnogovrstne načine. Najstarejše orodje te vrste je seveda sekira. To orodje je že v prazgodovinskem času veljalo kot orožje tedanjih narodov. Tudi ročna žaga je staro orodje sumarjev. Na tej enostavni podlagi, ki se je obdržala za klanje in rezanje lesa skoro neizpremenjeno skozi več stoletij, so se razvili stroji za obdelovanje lesa. Kot najepohalnejši pojav so nastopile že v 14. stoletju v Evropi žage z vodnim pogonom. Žaga na jarem z enim rezilom je pomenila velik korak naprej za lesne producente. Tem bolj pa je prišla do veljavne lesne industrija s pomočjo žag z več rezili, ki so se pojavile v 16em stoletju. V 19. stoletju so se izvršile še obširne tehnične izpopolnitve in tako je bil nastarjen takozvani „polni jarmenik“ z več rezili, hitrim obratom in veliko delamočnostjo. Nadalje je od strojev za žaganje navesti cirkularno žago, tračno žago, žago za furnirje itd. Iz sekire je nastal stroj za razcepjanje lesa. Iz enostavnega skobelnika so se razvili v mnogoličnih oblikah stružni stroji. Prvi skobelni stroj je star dobrih sto let. Konstruiran je bil v letu 1814. Iz tega so se razvili današnji moderni stroji na valjke s tri- do štirinožnimi valjki in še drugimi tipi. Nadalje lupilni stroji za izdelovanje furnirjev. Za strugaraka dela so se pravtako razvili in izpopolnili stroji, kakor za vrtnanje, stroji za usločanje lesa, za izdelovanje sodov, parketnih desčic, stavbno mizarstvo itd.

V popis delovanja teh posamezno imenovanih strojev se ne spuščamo, ker je to čisto tehnične naravi. Istočasno bi nas predaleč zavedla navedba številnih obrti, ki obdelujejo in potrebujejo les. Veliki množini vrst lesa in opredelitvi po kvaliteti stoji nasproti še večje število možnosti uporabe lesa. V naslednjem naj navedemo le nekaj najvažnejših industrij, ki podelujejo les.

a) *Izdelovanje fabrikatov, ki se podelujejo še nadalje.* Sem spadajo gozdni izdelki tesanega in klanega lesa, izdelki žag in skobelnih naprav, izdelovanje furnirjev itd.

b) *Izdelovanje lesnih potrebščin.* Semkaj spadajo pohištvno in stavbno mizarstvo, tesarstvo, sodarstvo, male in velike ladjedelnice, izdelovanje vagonov in voz, strugarstvo, parketna industrija, fabrikacija zabojev, poljedelskega in drugega orodja, kopit in klincev, glasbenih instrumentov in neštivilno obrti, ki podelujejo les, kakor tovarne za vžigalice, igrače itd.

Eksport lesa tvori, kakor sem že v uvodu omenil, najpoglavitejši del izvoza naše države.

V kontingentu našega celokupnega izvoza pa znaša izvoz sirovega lesa po vrednosti nad polovico. Pri izvozu sirovega lesa odpade zopet pretežni del na mehki les, manjši del na trdi les in še veliko manjši del na drva. Svoječasn močni izvoz slavonških dog se je znatno skrčil vsled izredno visokih cen. Izvoz železniških pragov je sedaj vsled naredbe omejen ali se zamore povzpeti po otvoritvi tozadevnega izvoza na visoko stopnjo. Absolutno in relativno najmočnejša postavka pa sestoji iz rezanega blaga, kjer zopet prevladuje mehak les.

* Začetek članka se nahaja v št. 42. „Kmetijskega lista“.

Izvoz na pol obdelanega lesa se pospešuje na sledeči način: Pri transportu sirovega, okroglega, neobdelanega lesa na oddaljene žage v inozemstvu se mora plačati prevoznina nele za množino v resnici uporabljivega lesa, temveč tudi za malovredne odpadke lesa. Pri izdelovanju polfabrikatov imamo 30 do 60% odpadkov, ki so uporabni deloma za druge svrhe. Tako se uporabljajo krajevci v rudnikih; v ostalem se uporabljajo ti odpadki za lesene brikete in za drva, žaganje pa za steljo. Ti večji stroški na prevoznini se zamorejo seveda zravnavati s carino. *Naša izvozna carina mora zasledovati ta cilj, da onemogoči izvoz sirovega lesa in da pospešuje izvoz na pol obdelanega lesa.* Mi izvažamo veliko takega lesa, danes po večini v Italijo in Švico. V Italijo sta nam odprti dve poti: V zgornjo Italijo železniška, v južno in srednjo Italijo in Sicilijo pa morska pot preko Reke, Splita, Metkoviča in Gruza. Ta vodna pot služi pretežno tudi za les iz Hrvatske in Slavonije ter iz Bosne in Hercegovine, deloma pa celo za koroški, kranjski in štajerski les. Italija je vodnim putem lahko dosegljiva od vseh strani, vsled česar bo zadeval naš izvoz na italijanskem trgu pa hudo konkurenco Skandinavije, Rusije in Severne Amerike.

Uvoz lesa v Italijo iz Severne Amerike ima še to ugodnost za sebe, da ima potem izseljeničkih ladij, ki vozijo italijanske izseljenike v Ameriko, zelo ugoden in nizek prevoz kot tovar na povratku ladij iz Amerike v Italijo. Potrebno bo na vsak način, da dosežemo za naš izvoz lesa v Italijo ugodno trgovinsko pogodbo. Razen tega pa so potrebni zdravi možgani pri ureditvi izvoza. Danes se mora prodajati blago pri eksportu za tujo valuto, ki se jo mora oddajati še vedno devizni centrali v Beogradu. Koliko so škane in kakšen je riziko pri nestalnih kurzih tujih valut, je dobro znano. Zgubi se lahko na mah kar polovico vsled padeča kurza. To dejstvo drži danes lesno produkcijo in trgovino tako krepko za goltanec, da komaj diha. Eksport stoji in pošiljanje našega lesa v Banat in v Srbijo je nezaslišano povišanje voznihtarif onemogočilo tako, da smo takorekoc na mrtvi točki. Tu se mora prebiti led. Valuto bi nam zamogel izboljšati in utrditi v prvi vrsti les, ako bi se prodajal v inozemstvo za naš denar. Eksport bi se na to dvignil v korist ljudstva in države.

Gozdarstvo je z ozirom na prej navedena dejstva za nas eminentnega gospodarskega pomena in eden kardinalnih virov blagostanja. Vsaj živi narod v posameznih delih Slovenije takorekoc le od gozda. Dosedaj se je posvečalo tej panogi zemljedelstva veliko premalo pozornosti. Naša mlada država se bo morala zavedati važnosti, ki pripada gozdu nele z ozirom na zemljedelstvo, temveč tudi zato, ker je gozd za industrijo, za narodno gospodarstvo in za razvoj države velikega pomena. Naš les gre, kakor smo iz izvajanj razvideli, po večini na pol obdelan in sirov v tujino. Obratno pa smo primorani uvazati najrazličnejše lesne industrijske pridelke iz sosednih držav. Tu moramo pred vsem misliti na razvoj naše lesne industrije v taki meri, da bo ostal dobiček v celoti v domači državi. Od takega gospodarstva bodo imeli korist kmet, delavec, voznik in vsi drugi stanovi.

Gospodarstvo.

(Invalidni davek) se bo pobiral naknadno tudi za leto 1920. Kdor plačuje do 80 kron davka na leto, bo plačal 8 kron invalidnega davka, pri višje odmerjenem davku se tudi invalidni davek poviša, in sicer za 20 odstotkov.

(Tihotapstvo v Jugoslaviji.) Od prevrata so carinski organi samo na južni železnici zaplenili za 760 milijonov kron tihotapljenega blaga in denarja.

(Plemenski kozli.) Vsled pomanjkanja plemenskih kozlov v ljubljanski okolici namerava poverjenstvo za kmetijstvo posredovati pri njih nabavi. Rejci, ki bi bili voljni prevzeti plemenskega kozla proti polovični nakupni ceni in dolžnosti enoletnega držanja za pleme, naj se zglase takoj po dopisnici pri poverjenstvu za kmetijstvo. Istočasno naj pripiše rejci, ki imajo plemenske kozle čiste bele pasme v približni starosti enega leta na prodaj, poverjenstvu za kmetijstvo.

(Obvezni polufetni tečaj) na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne

1 januarja 1921. Za vstop v tečaj je vložiti na vodstvo državne podkovske šole v Ljubljani do dne 10. decembra 1920. prošnjo ter ji priložiti: rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, učno izpričevalo, ubožni list in travstveno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državne podpore ter imajo prosto stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klanke živine in mesa.

(Izmenjava novčanice po 1. 2 in 10 kron) se izvrši takoj po volitvah, t. j. meseca decembra. Tozadevni pravilnik je že izgotovljen.

(Sladkorna pesa v Posavju.) Nekateri kmetje v Posavju so že letos sadiš sladkorno pesu. Iz različnih krajev se je poslalo nekaj kosov pese državnemu kmetijsko-kemijskemu zavodu v Ljubljani v preizkušnjo z ozirom na vsebino sladkorja. Preizkušnja je pokazala vkljub temu, da pesno seme ni bilo prvovrstno in vkljub temu, da se pesa ni povsem pravilno obdelovala ter je vsled preplitkega sajenja preveč iz zemlje zrasla, prav sijajne uspehe: Pesa iz Senuš pri Krškem je pokazala 16 odstotkov, iz Leskovca pri Krškem 15.60 odstotkov, iz Št. Lenarta v brežiškem okraju 16.30 odstotkov, iz Dobove 17.50 odstotkov, iz Srebrnič pri Novem mestu 16.70 odstotkov, iz Dolenje vasi v brežiškem okraju 18.40 odstotkov, iz Velike Doline in Catča v kostanjeviškem okraju 17 odstotkov. Pripomniti je, da ima bosanska pesa največ 14.30 odstotkov sladkorja. S to preizkušnjo se je pokazalo, da je posavska zemlja za kulturo sladkorne pese zelo pripravna, ko se po drugih dejstvih ni z boljšim semenom in z boljšim obdelovanjem pese ne dosežejo taki odstotki sladkorja, kakor so se dosegli pri posavski pesi prvo leto. Z izboljšanjem semena in s pravilnim obdelovanjem pese se bodo dosegli v Posavju še višji sladkorni odstotki v pesi.

(O mlečnosti krav.) Če prične krava kmalu po teletu izgubljati mleko, je to lahko nekaj naravnega ali pa tiči vzrok v posebnih odnosjih. So namreč krave, ki že v petem mesecu po teletu redno prično izgubljati mleko, proti čemur se ne da ničesar ukreniti. Tiste krave, ki so se po prejšnjem teletu predolgo ali celo do zadnjega molzle, navadno pri naslednjem teletu zelo hitro suhe postanejo. Vzroki prezgodnjega opuščanja mleka pa morejo biti tudi bolezen, napačna molža in nezadostna ali prazna klaja, ob kateri mlečne žlezce vime na morejo veliko mleka izcejati. Če je vzrok bolezen, je treba to dognati; kravo se mora pričeti zdraviti, ker pride le na ta način potem morda zopet k mleku. Napačno molžo je nadomestiti s pravilno. Slaba mlečnost vsled nezadostne ali prazne krme se popravi s pokladanjem zadostne množine krme, ki ima v sebi dovolj re-dilnih snovi.

(Pri zemljemerskem uradu) sem vložil že pred dobrim pol letom s sosedom prošnjo kot sporno poravnavo glede določitve meje po mapi med najinima parcelama. Ker le ni bilo nobenega obvestila, kdaj se bo zadeva izvršila, sem se obrnil osebno še enkrat do zemljemera. Ta mi je pojasnil, da je finančno oblastvo v Ljubljani rešilo prošnjo tako, da se sme izmeritev izvršiti, da pa zemljemerec vsled obilnega uradnega dela ter vsled obilnih enakih prošenj, kakor je moja, ni mogel do sedaj izvršiti tega dela, storil bi pa, če bi ugodon vreme pripuščalo v sedanjem času, ako bi isto oblastvo, ki je dovoljenje že izdalo, ravnokar ne prepovedalo takih del. Ker do Ljubljane ni nobenega civilnega zemljemera, ne vem, kam naj se obrnem. Ali naj se spusti kmet, ki hoče imeti urejene svoje meje v vsakem slučaju v pravdo, da mu bo sodišče na drag način uredilo njegovo posesno stanje? Vsak rad plača stroške, ker v sedanjem dragem času brez teh nič mogoče ni. Dolžnost oblastev pa je, da gredo strankam na roke. *Kmet.* — Nasvet uredništva: Obrnite se na zapriščena civilnega geometra!

(Koliko donaša carina naši državi.) V mesecu oktobru je dobila naša država pri uvozu 141 milijonov, pri izvozu pa 98 milijonov kron carine, torej skupno 239 milijonov. K temu znesku je dala mariborska carinarnica nad 15 in pol milijona, ljubljanska pa nad 6 in pol milijona kron.

(Poljedelsko orodje po znižanih cenah.) Poljedelsko ministarstvo je dovolilo večji kredit za nakup poljedelskega orodja, ki se bo prodajalo poljedelcem po znižanih cenah. Oziralo se bo v prvi vrsti na poljedelce v pokrajinah, kjer je divjala vojaka.

(Izvoz suhega sadja) ni oproščen zavarovanja valute. Taka ugodnost velja le za sveže sadje.

(Sladkor za božične praznike.) Ministarstvo za prehrano bo nakazalo za božične praznike večjo množino sladkorja.

Kaj mora kmet vedeti o politiki?

„Samostojna kmetijska stranka za Slovenijo“ je založila knjižico z gorenjim naslovom, ki vsebuje v glavnem vprašanja in poglavja, kakor o političnih strankah, kaj je narod, kaj ljudstvo, kaj država, kaj naloga države, kaj državna ustava, kakšne so oblike držav, kaj vsebuje ustava, kdo izdaja zakone in kdo naredbe, kaj je vladar, kaj parlament, kaj ustavotvorna skupščina, dalje o državni upravi in ministrstvih, avtonomiji, občinah, volilni pravici in načinu volitev itd. Sploh tolažni knjižica politiko in delovanje državne uprave in političnih strank.

Knjižico, ki stane 6 kron, po pošti pa 40 vin. več, razpošilja proti preplačilu upravnistvo „Kmetijskega lista“ v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9.

Izjava.

Podpisani Janer Robežnik, posestnik v Ločnici št. 9, obžalujem, da sem dne 17. novembra t. l. na cesti sramotil g. sorskega župnika, ter sem daroval 500 kron župni cerkvi v Soti, da se me ni sodnijsko prepražalo.

+ Janer Robežnik.

Proda se vagon repe in nekaj korenja.

Ponudbe na Fr. Berlča v Zapužah, p. št. Vid nad Ljubljano.

Zahtevajte brezplačno vzorice manufakturnega blaga in cenik čevljev, perila in raznovrstnih drugih predmetov. „Jugoslovanska razpošiljalnica „SORA“, Škofja Loka (Gorenjsko).

Pozor! V najem se da trgovina ter poleg gostilna na račun, in sicer na deželi. — Več v upravnistvu „Kmetijskega lista“.

Na prodaj sta

šest mesecev stara žrebica (odlikovana) lepe rasti in prav dobre pasme ter 15 mesecev star pes volčje pasme, ki je zelo zanesljiv čuvaj. Cena obeh živali po dogovoru. — Josip Rozman v Nemškem Rovtu, p. Bohinjska Bistrica.

Pozor kmetovalci! Kdor hoče imeti dobro in hitro popravljene vsakovrstne stroje, naj se obrne na tvrdo **Mihael Kavčič**, strojna delavnica z električnim obratom v **KOZEVAH** pri Ljubljani št. 7. Cene emerne. Izvršitev točna. Kompletni štedilniki vedno v zalogi.

Vinogradniki, pozor!

Naznanjam vam, da imam okoli 50.000 ukorenjenih prvovrstnih trt šmarin, pri katerih ne potrebujete nikoli galice; garantiram za 10 let. Tone Zagoršek, trsnicar v Dornavi, pošta Moškanjci.

Pozor, posestniki gozdov!

Les za posekati kupi in prosi ponudbe **tvrdka Tavčar & Svetina**, starbno podjetje v Ljubljani na Gosposvetki cesti št. 6.

Kupujem

zlato in srebro

po najvišjih dnevnih cenah. Tvrđka I. Auguštin v Ljubljani na Dunajski cesti št. 36 in na Sv. Jerneja cesti št. 231 (Spodnja Šiška).

Primešaj krmi Mastin!

V smislu odloča deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899., št. 10.595, ki mi ga je mestni magistrat ljubljanski izporočil dne 28. julija 1899., št. 25.255, smejo dietetično sredstvo **Mastin**, redilni prašek za prasiče in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogist in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglašen. V Ljubljani, dne 8. avgusta 1900., mag. opr. št. 28.561. — Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobita, ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina stane 50 kron in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpušča; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti 15 kron.

Lekarnar Trnkoci v Ljubljani (Slovenija) zraven rotovža.

Prodajam

dobro ohranjene vinske sode v skupni prostornini 600 hl. Posamezni sodi od 100 do 2000 l. **Anton Molnar**, sodar na Viču pri Ljubljani.

Senožet

pri Notranjih gorih se po ugodni ceni

proda.

Več pove upravnistvo „Kmetijskega lista“.

Mlinska sita

po zelo znižanih cenah nudi J. Dolinar na Svetju pri Medvodah.

KOLESA

AVTOMOBILNI
SIDELNI OPREMI
DELAVNIC
VZPOŠILJANJE NA VSE STRANI
KOZEVAH
LJUBLJANA

Pnevmatike za avto in kolesa v vseh dimenzijah, gumijevе predmete, vsakovrstne žice za električno napeljavo, elektrotehnični material in vsakovrstne potrebščine priporoča po najnižjih cenah

M. Kuštrin,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 20; telefon št. 470. Podružnica: Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Otvoritev trgovine.

Cenjenim odjemalcem vljudno naznanjamo, da smo "opet etvorili svojo dobro znano manufakturno detajlno trgovino z manufakturnim blagom v popolnoma prenovljenem lokalu. Za bližajšo se zimatek razjijo pripravljamo vsakovrstne novosti, katere so ravno došle iz inozemstva, esobito razna volneno in sukmeno blago za dame in gospode, dalje perline barhante, flanele, ceffirja, šifone, potrebščine za krojače, šivilje, tapetnike itd.

A. & E. Skabernež

veletrgovina z manufakturnim blagom, LJUBLJANA, Mestni trg št. 10.

Najboljši in najcenejši razmnoževalni aparat. **The Rex Co., Ljubljana, Gradišče 10.**

Amerikansko strojno olje

Olje, lahko, za vretena; olje za transmisije; olje, strojno za poljedelske stroje; olje, strojno za težke stroje; olje, za avtomobile, lahko; olje, izredno težko; olje, "cilindre"; olje proti prahu.

Glavna zaloga: **Medić, Rakovec & Zankl, d. z. o. z.** tovarna firneža, laka in barv prej **A. Zankl** sinovi.

Naznanjam, da sem otvoril v KRANJU elektrotehnično podjetje.

Prevzemam montažo elektrarn ter vsa inštalacijska dela za razsvetljavo in gonilno moč. Popraviljam diname, motorje i. dr. Eventualno dobavljam nove stroje. Prodajam vsakovrstni inštalacijski material. **Josip Gabrovšek, elektrotehnik v Kranju št. 178.**

Modro galico kg po 21 kron

za krajevne odbore SKS. in kmetijske organizacije oddaja meseca decembra proti plačilu v naprej, le v celih vagonih, franko vse železniške postaje v Sloveniji,

d. d. Ekonom v Ljubljani.

Drugim se oddaja ta modra galica pod istimi pogoji kilogram po 22 kron. Za manjša naročila, toda le v celih sodih ali zabojih, veljajo te cene franko kolodvor Ljubljana.

Pozor! Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov za sukne, igel, modnega blaga, finih žlic, toaletnih in čevljarskih potrebščin in orodja.

Na debelo in na drobno.

Za obilen obisk se priporoča tvrdka

Josip Petelinc

tovarniška zaloga šivalnih strojev v LJUBLJANI, Sv. Petra nasip št. 7.

UMETNA GNOJILA

(kalijevo sol, kostno moko, kostni superfosfat i. t. d.) dobavlja najkulantneje

VINKO VABIČ, Žalec, Slovenija.

Zahtevajte ponudbe za vagonске, polvagonске in manjše množine!

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani

Tel. int. 230 Dunajska cesta št. 35 Brzjavko: „Stroj“

izdelujejo stroje za lesno industrijo, kakor jarmenike, krožne in tračne žage, stružnice, freze, specialne stroje za fabrikacijo sodov, upognjenega pohištva in lesenih ovekov, Francisove in Peltonove turbine in vodna kolesa vsake velikosti.

➡ Naprave za mline in žage. ➡

Projektiranje in ispeljava tovarn za lesno industrijo in električnih central.

— Katalog na zahtevo. —